πρόσωπο

ΣΥΝΟΜΙΛΩΝΤΑΣ ΜΕ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΙΗΓΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ

Ο φωνογράφος της Λουκίας Δέρβη

Συνέντευξη στον
Μιχάλη Παπαγεωργίου

Την ώρα που ξεκινώ να γράφω αυτές τις γραμμές ακούγονται φωνές νοικοκυρών από τις βεράντες, παιδιά που μπαίνουν στο καρουσέλ των εξετάσεων, οδηγοί χαρούμενοι με την ασφαλτόστρωση της Πανεπιστημίου... Φωνές που τα ντεσιμπέλ τους μπορούν να σε τρελάνουν, να σε παρασύρουν σε ένα ανελέητο κρυφάκουσμα, το spotify της καθημερινότητας. Στη νέα συλλογή διηγημάτων «Ακούω φωνές» που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «Μεταίχμιο» η Λουκία Δέρβη, που το τερέν των μικροϊστοριών είναι το γήπεδό της, γράφει ακούγοντας κορίτσια ερωτευμένα που τα βασανίζει η κάψα, μοναχικές ψυχές που απογράφουν τις παρουσίες άλλων στη ζωή τους, συγγραφείς σε αναζήτηση έμπνευσης και άλλους που συνειδητοποιούν από νωρίς τη μοίρα τους. Μίλησα μαζί της για την απώλεια της έμπνευσης, την απόκοσμη γοητεία των ξενοδοχείων και τον Μεγάλο Αδερφό που κάνει συνέχεια επισκέψεις.

Η Ιωάννα της Λορένης, οι Ινδιάνοι ιχνηλάτες, οι φεγγαρολουσμένοι, οι αδιάκριτοι των φωταγωγών... Όλοι αυτοί ακούνε φωνές που φτιάχνουν (ή έφτιαξαν) τα πίξελ της ζωής τους. Οι δικές σας φωνές τι σας ψιθύρισαν ώστε να καταλήξετε σε αυτή τη μεικτή χορωδία;

Οι φωνές που ακούγονται μέσα στο βιβλίο είναι φωνές ανθρώπων πολύ διαφορετικών μεταξύ τους, είναι φωνές από εποχές πολύ πρόσφατες όπως αυτή της κοπέλας που θέλει να συμμετάσχει στο ριάλιτι «Big brother», αλλά και πολύ παλαιών όπως ο ήρωας του Λέοντος Τολστόι στο «Ανατόλ» ή ο Σαίξπηρ με τον ηθοποιό του στη «Μητέρα της Οφηλίας». Είναι ακόμα φωνές διαφορετικού κλίματος όπως ο χιουμοριστικός «Γιατρός Πιπεράκης», αλλά και η συγκινητική γυναίκα που φροντίζει τις αδέσποτες γάτες στην «Απογραφή». Τέλος οι φωνές που ακούγονται μέσα στο βιβλίο είναι φωνές ηρώων γραμμένες με διαφορετικές αφηγηματικές τεχνικές: έχουμε μια ιστορία γραμμένη σαν επιστολή, άλλη σαν ποίημα, σαν θεατρικό διάλογο, σαν μονόλογο, σαν ημερολογιακή καταγραφή και άλλες πιο παραδοσιακές. Είναι λοιπόν αυτός ο τίτλος που τις ενώνει σε μια ενιαία σύνθεση.

Επινοημένοι και υπαρκτοί λογοτεχνικοί ήρωες, καλοκαίρια και νησιά, αλλαγές και πειραματισμοί στη φόρμα γραφής («ελεύθερη πτώση» ήσουν υπέροχη!), μια κάποια προσπάθεια εύρεσης αυτάρκειας και γάτες. Πολλές γάτες. Ετερόκλητα συστατικά ιστοριών που οδηγούν σε μια κοινή αγωνία; Ή και λαχτάρα;

Στη συγκεκριμένη συλλογή διηγημάτων δεν είχα τη σκέψη να υπάρξει κάποιος κοινός θεματικός άξονας όπως στην προηγούμενή μου. Αν έπρεπε όμως να βρω ένα κοινό στοιχείο στα θέματά της θα έλεγα πως είναι η απώλεια. Απώλεια ταυτότητας, έμπνευσης, θάρρους, ανθρώπων κ.ο.κ. Είναι τεράστια λέξη η απώλεια και έχει πολλές εκφάνσεις ακόμα και σε μια ήσυχη καθημερινότητα πόσο μάλλον στις δύσκολες περιόδους της ζωής μας.

> Είναι τεράστια λέξη η απώλεια και έχει πολλές εκφάνσεις ακόμα και σε μια ήσυχη καθημερινότητα

Και στο προηγούμενο μυθιστόρημά σας αλλά και εδώ τα ξενοδοχεία παίζουν καθοριστικό ρόλο πρωταγωνιστικού σκηνικού. Πώς εξηγείται; Για μένα προσωπικά τα γκισέ έχουν κάτι γοητευτικό και σκιαχτικό συνάμα. Σαν μια είσοδο στο Καθαρτήριο.

Η εξήγηση είναι απλή. Σπούδασα Ξενοδοχειακές Επιχειρήσεις και για πάνω από είκοσι χρόνια δούλευα σε ξενοδοχεία στην Αθήνα και στο εξωτερικό. Αυτή ήταν μια σπουδαία εμπειρία για μένα. Γνώρισα πολλούς ανθρώπους, ήρθα σε επαφή με διαφορετικές κουλτούρες και ιδιαίτερες προσωπικότητες. Ήταν μια εμπειρία που δεν θα μπορούσε να μείνει εκτός θεματικής στα γραπτά μου. Τα ξενοδοχεία για μένα ήταν και θα παραμείνουν ένας μαγικός μικρόκοσμος –πλέον ιδωμένα από την οπτική του επισκέπτη– όσο κι αν γνωρίζω τα μυστικά τους.

Στο τελευταίο διήγημα με τίτλο «Δημήτρη με λένε» κάνετε ένα remix σε παλιότερή σας ιστορία δίνοντας μιαν άλλη εκδοχή. Κατά πόσο οι ήρωες των βιβλίων επιστρέφουν σαν Νέκυιες στον νου του δημιουργού;

Προσωπικά, όταν εκδοθεί ένα βιβλίο μου είναι πολύ δύσκολο να το ξαναδιαβάσω είτε αμέσως μετά είτε πολύ αργότερα. Νιώθω πάντα πως η έκδοσή του σφραγίζει και την τελεία του δημιουργού και αμέσως μετά το βιβλίο είναι ήδη «πεπερασμένο». Θέλω να πω πως ακόμα και το ίδιο να προσπαθούσα να γράψω μετά θα το έγραφα με άλλον τρόπο. Οι ήρωες του κάθε βιβλίου με «αφήνουν», γίνονται ήρωες των αναγνωστών οι οποίοι μέσα από αυτούς προσεγγίζουν κάπως τον συγγραφέα. Ο Ανέστης του διηγήματος αυτού, ομολογώ πως δεν ξέρω γιατί, δεν με άφησε ποτέ. Είναι εδώ και δεκαεννιά χρόνια ένας αγαπημένος μου ήρωας και ήθελα να του δώσω με το καινούργιο αυτό διήγημα μια δεύτερη ζωή.

Το «Hello big brother» με έκανε και γέλασα πχηρά σχεδόν αλλά με πικρή επίγευση. Πώς γεννήθηκε η φόρμα αυτής της ιστορίας; Ζούμε σε μια προσομοίωση ριάλιτι; Σκέφτεστε και εσείς πως σε κάποιο χρονικό διάστημα ο αναγνώστης θα αναρωτιέται αν αυτό το παιχνίδι των ερωταπαντήσεων είναι πραγματικό ή αποτέλεσμα παρέμβασης τεχνητής νοημοσύνης;

Είμαι της άποψης πως οτιδήποτε υπάρχει στη ζωή μπορεί να γίνει λογοτεχνία. Ζούμε, εδώ και χρόνια, την εποχή του «φαίνεσθαι». Οι άνθρωποι ζούνε πλέον σε μια οθόνη (κινητού ή τηλεόρασης) που τους επιβάλλει έναν συγκεκριμένο τρόπο σκέψης, αντίδρασης και κρίσης. Τα κριτήρια του μέσου ανθρώπου είναι πολύ ευάλωτα και δυστυχώς η ψυχική επαφή πολύ σπάνια. Το «Hello, Big Brother» ήταν μια προσπάθεια καταγραφής αυτής της ψυχικής απελπισίας μέσω της λογοτεχνίας. Οι ημερολογιακές καταγραφές της ηρωίδας ήταν ένα από τα παιχνίδια που έκανα με τη φόρμα. Όσο για την τεχνητή νοημοσύνη, στο πεδίο που με απασχολεί και στο οποίο δραστηριοποιούμαι, δεν πιστεύω πως θα μπορέσει να αντικαταστήσει ποτέ τον έλλογο άνθρωπο.

